

BBS Årsberetning 2011

**Bornholmske
Borgerforeningers
Samvirke**

Efter *generalforsamlingen* i Hasle den 14. april 2011 konstituerede bestyrelsen sig som følger:

Nyker Borgerforening	Jørgen Hammer, formand (genvalgt i 2010)
Hasle Byting	Knud Erik Olsen, (valgt i 2011 *)
Rutsker Sogneforening	Bo Johansen, kasserer, (genvalgt i 2011)
Sorthat Muleby Borgerforening	Kurt Marker (valgt i 2011)
Snogebæk Fællesanliggender	Ole Jørgensen (valgt i 2010), senere afløst af Ivan Quist og pr. 17.3.2011 af Lene Olsson
Stenseby og Omegns Beboerforening	Jesper Fink (valgt i 2010)

*) nyt medlem valgt iht. vedtægtsændringen i 2010 der tillader, at der kan vælges et sjette genvalgbart medlem

Et hovedtema for bestyrelsen i det forløbne år (lige som de to foregående år) har været arbejdet med den ny politik og strategi for borgerinddragelse og nu udmøntningen heraf, et emne der vil dukke op flere gange i beretningen. Helt overordnet føler vi i bestyrelsen, at det første års tilløb til dialog med borgerne og den tidlige inddragelse har været præget seriøsitet og af borgmesterens store engagement i sagen. Også borgmesterens vilje og interesse i at diskutere, hvordan vi løbende udvikler processen i lyset af de erfaringer, vi løbende gør os, har været positiv. Dog hører det med til billedet, at Fritids-, Kultur- og Forebyggelsesudvalget synes at forfølge deres helt egen dagsorden, og at det har givet anledning til ret så mange knaster i forholdet til kommunen som helhed. Også det emne vil dukke op flere gange i beretningen.

Udmøntningen af politik og strategi for borgerinddragelse

Seriøsitet og engagement – men også knaster

BBS indsendte i marts i samarbejde med landdistriktscoachen en ansøgning om tilskud til forsøgsprojektet: *Uddannelse af drivkræfter for udvikling i lokalsamfund på Bornholm* under Landdistriktspuljen for 2011. Ansøgningen blev imødekommet af Landdistriktspuljen, men fra NaturErhverv var den første tilbagemelding at BBS ikke kunne stå som ansøger, da det var et kompetenceudviklingsprojekt. Det kunne til gengæld LAG Bornholm, hvorfor der er sket en ansøgningsoverdragelse til LAG Bornholm. Dog med et tilsagn om, at BBS vil stå for regnskabsføringen af projektet. Forventningen er nu, at NaturErhvervs svar på ansøgningen vil komme i løbet af det sene forår.

Ansøgning til landdistriktspuljen

Projektet bygger på BRK's interesse i at mobilisere lokale kræfter i forbindelse med den nye strategi for borgerinddragelse. Men borgerne må have kompetencer, så de kan spille med, og få kræfter til arbejdet. Derfor denne ansøgning, der samlet har et ansøgt budget på 185.176 kr., hvoraf landdistriktspuljen har støttet med halvdelen, og LAG-Bornholm har givet tilsagn om at bidrage med den anden halvdel, men hvor NaturErhvervs sagsbehandling endnu ikke er afsluttet.

Bestyrelsen finder det særdeles vigtigt, at der kommer økonomisk støtte til konkrete projekter i lokalsamfundene. BRK har nedsat en strategiarbejdsgruppe, hvor det er blevet lovet, at der vil blive ydet bistand til lokalsamfundene til arbejdet med Lokale Udviklingsplaner (LUP), hvor der som en afledt følge måske skal ændres i eksisterende lokalplaner osv. Samtidig pointerer man dog også, at der ikke er særlig mange midler eller mandskabsressourcer til at servicere lokalsamfundene, og at man derfor må forvente at komme til i en prioriteret rækkefølge.

Ønske om støtte til konkrete projekter i lokalsamfundene

Den 10. marts var borgmesteren og BBS' formand inviteret til at komme med et oplæg om det forestående dialogmøde den 17. marts i udsendelsen TV2 Bornholm 360 grader.

TV2 Bornholm 360 grader om dialogmøde

Over halvandet hundrede borgere var samlet på Snorebakken den 17. marts til det dialogmøde, som kommunen havde inviteret til og hvor borgmester Winnie Grosbøll præsenterede de aktuelle udfordringer Bornholm står overfor og den politik for

Dialogmøde på Snorebakken, 17. marts

borgerinddragelse, der nu var vedtaget. Samtidig blev sløret løftet for den strategi kommunen i samarbejde med LAG Bornholm og BBS ville anbefale fulgt i det videre arbejde, en strategi man havde haft mulighed for at kommentere i perioden fra 23. marts og frem til 8. april.

Den 7. maj deltog formanden (som repræsentant for medlemsforeningen Nyker Borgerforening) i det 1. nationale Landbyråd i Hovborg. Landsforeningen af Landsbysamfund (LAL) og Landdistrikternes Fællesråd (i Vejen) besluttede i foråret 2011 at slå sig sammen og i den anledning afholdt man Danmarks første landsbyråd. Jørgen Hammer deltog og blev valgt ind i udvalget "Danske Landsbyer", som er en af fire medlemsgrupper i Landdistrikternes Fællesråd (Gruppe A: større aktører, Gruppe B: kommuner, Gruppe c: individuelle bysamfund, og Gruppe d: individer). Bestyrelsen opfordrer i den forbindelse bornholmske lokalsamfund til at melde sig ind i "Danske Landsbyer", Gruppe C, og BRK til at melde sig ind i Gruppe B, for at styrke dette nationale talerør.

BBS deltagelse i det første nationale Landsbyråd

Repræsentation i udvalget "Danske Landsbyer"

BBS deltog i Folkemødet i dagene 15.-18. juni i Allinge i teltet "Landdistrikternes Mødested" sammen med Landdistrikternes Fællesråd, LAG Bornholm og Mulighedernes Land. Her blev der præsenteret et alsidigt program, som trak mange tilhørere og besøgende til teltet. Dog blev konkurrencen "Byg den nye landsby" i Nordlandshallen desværre aflyst pga. manglende tilmeldinger.

"Landdistrikternes Mødested" v/Folkemødet

Den 28. august sendte BBS en indsigelse til BRK foranlediget af, at kommunen har modtaget forslag til to større butiksp projekter i Rønne på tilsammen 7.200 m², der ville sprænge den ramme, der i Kommuneplanen var fastlagt til max 5.000 m² for nyt butiksbareal i Rønne. I den forbindelse efterlyste kommunen debatoplæg da en lokalplanlægning for begge projektforslag ville kræve en ændring af Kommuneplanen. Forinden var BBS' forslag til indsigelse sendt i høring hos medlemsforeningerne, hvor der var bred opbakning til bekymringen om, at en så stor udvidelse af detailhandelsarealet i Rønne ville kunne betyde butiksdød ude på øen. Emnet har været berørt flere gange – også på Dialogmødet på Snorrebakken i marts – og var et emne, der lå mange på sinde og hvor den helt overvejende stemning var en modstand mod planerne om et nyt større detailhandelscenter på Rønne Havn. Seneste udvikling i sagen er, at kommunalbestyrelsen har besluttet at få lavet en VVM redegørelse, hvilket er modtaget med tilfredshed, fordi det kan give et bedre beslutningsgrundlag.

Indsigelse mod nyt større detailhandelscenter på Rønne Havn

På grund af folketingsvalget i 2011 blev det nødvendigt at rykke rundt på de planlagte dialogmøder, men den endelige plan kom til at lyde:

BRK dialogmøder 2011

Tirsdag den 4. oktober kl. 19-22: Midtbornholm, Østerlars Friskole
Onsdag den 26. oktober kl. 19-22: Rønne og omegn, Raschs Pakhus
Mandag den 14. november kl. 19-22: Nordbornholm, Tejn Medborgerhus
Torsdag den 17. november kl. 19-22: Østbornholm, Møbelfabrikken, Nexø
Torsdag den 1. december kl. 19-22: Det Ødækkende møde i Aakirkebyhallerne

Bestyrelsen holdning til de anbefalinger og signaler, der er fremkommet under dialogmøderne er i stikord:
(dog særskilt omtale under dagsordenen pkt . 5 - indkomne forslag - af emnerne F&K midlernes fremtid og tomme huse).

BBS bestyrelsens holdning til anbefalinger og signaler:

- Vigtigt at BRK orienterer fx borgerforeninger og BBS om tidsfrister for spørgsmål osv. i god tid. Det er ikke nok at annoncere i Bornholms Tidende. Artikler er vigtige.
- BBS vil gerne bidrage – fx som de spørgsmål BBS formulerede til dialogmøderne. Spørgsmål bør motiveres. Spørgsmål og motivation kunne indgå i pressemateriale, så der fx blev skrevet noget om de problemstillinger, der bliver taget op ved dialogmøderne.
- BRK må også selv have nogle brændende spørgsmål; noget der kræver en diskussion, og motivere dette, og bringe dem i god tid i samme pressemateriale, så borgene også kan forholde sig til dem. Så begynder der at være dialog.
- På det første dialogmøde i Østerlars blev der orienteret om det kommende Lokalsråd, der skulle forvalte en ny pulje på ca. 1,2 mio. kr., der skulle kunne ansøges om til aktuelle projekter i lokalsamfundene. Det viste sig siden, at der i denne pulje indgik såvel de hidtidige midler til strandrensning, juletræspengene, F&K puljemidlerne, Det Maritime Hasle mm. foruden ½ mio.kr. ekstra tilførte midler. Måden emnet blev introduceret på, var ikke præget af åbenhed eller ønsket om tidlig inddragelse
- I Nexø var der en oplevelse af, at borgermødet endte i almindelig brok. Dog var det ved dette dialogmøde, at Anders Wik kastede bolden op til det initiativ, der siden er blevet kendt som ”Vores Bornholm”, hvor en tænketank gør sig tanker om, hvordan vi vender udviklingen til fremgang. Tænketanken har fået ansvaret for afviklingen af det kommende ø-dækkende dialogmøde den 2. maj i Kyllingemoderen, og vil her præsentere dens idéer til, hvordan vi får sat gang i udviklingen.
Formanden har i denne forbindelse sammen med Landdistriktscoachen ansøgt om midler fra Landdistriktpuljen til støtte for Tænketankens arbejde og behov for hjælp til administration af webportalen ”voresbornholm”.
- Dialogmødernes tematiske gruppearbejder er blevet værdsat. Ofte startede de med en runde, hvor der udkrystalliserede sig nogle grundholdninger eller nye indspark, der dannede afsæt for en ny runde overvejelser. I plenum har mange et vist forbehold for at udtale sig.
- Svært at se denne form for dialogmøder videreført uændret i fremtiden. Der er behov for, at flere parter stiller spørgsmål (både flere grupper af borgere og BRK).
- Der er gode eksempler i det bornholmske samfund på, at noget er præget af udvikling; medens andet er præget af afvikling. De to ting skal og kan fungere sideløbende i lyset af den betydelige afvandring fra øen for tiden. Stort behov for dialog om dette spørgsmål. Hvor ligger det nye balancepunkt for Bornholm mht. befolkningstal i en globaliseret verden? Det ville være interessant at lave en kommuneplan ud fra et befolkningstal og en demografi, vi mener, kan repræsentere et nyt balancepunkt og er mere langtidsholdbart. Vi må også forholde os til og planlægge de afviklingsprocesser, der synes uundgåelige og gerne så betids, at der også er råd til at investere i de udviklingstendenser, vi også ser eksempler på. Begge elementer bør blive belyst i Bornholms Udviklings Plan/BUP, der netop er sendt i høring frem til 21. maj 2012. (BUP'en er en kombination af den regionale udviklingsplan, den kommunale strategi og Agenda 21).

Et FOF arrangement om ”Udkantdanmark eller Fremtidsdanmark, hvor BBS skulle være indlægsholder blev udsat fra den 14.9. til den 26.10.på grund af valget men faldt derved sammen med et af dialogmøderne, hvorfor BBS anbefalede, at man udsætte mødet yderligere. Siden er det dog ikke kommet i stand men affødte

Et evalueringsmøde den 2.12. angående den just gennemførte runde af dialogmøder. I mødet deltog foruden af FOF, Georg Julin, borgmester Winni Grosbøll, Niels

- Inviter i god tid; orienter grundigt.
- BBS bidrager gerne.
- BRK må også selv bidrage med spørgsmål
- Behov for åbenhed og reelt ønske om tidlig inddragelse i håndteringen af emner.
- Tænketank ”Vores Bornholm” som reaktion på dialogmøde
- Tematisk gruppearbejde værdsat.
- Behov for fornyelse af dialogform
- Søge langtidsholdbare løsninger med udvikling så vel som planlagt afvikling.

BBS som indlægsholder til FOF arrangement

Evalueringsmøde om dialogmøder og fornyelse af mødeform

Chresten Andersen, Rikke Brandt Brogaard og Jørgen Hammer. Temaet var et muligt fremtidigt samarbejde om dialogmøderne, i så fald med Samrådet for Folkeoplysning. I den forbindelse blev der bl.a. rejst idéen om at fremrykke det ø-dækkende dialogmøde til afholdelse allerede i foråret 2012, med et tema og en form, der kan bidrage til det aktuelle arbejde med BUP'en. Forslag er siden blevet udmøntet ved at lægge det ø-dækkende dialogmøde den 2. maj og lade "Vores Bornholm" (og ikke FOF) komme med oplæg til, hvordan der kan ske mere udvikling på øen.

Den 5. marts mødtes den Evalueringsgruppe, der skulle sikre den tværgående evaluering af den årlige redegørelse for borgerinddragelsen, der skulle afleveres for 2011. Udover Winni Grosbøll og Bente Johansen fra BRK var BBS og LAG Bornholm blevet bedt om at udpege hver to medlemmer. Således stillede BBS med Jørgen Hammer og Knud Erik Olsen og LAG-Bornholm med Kirsti Thorvaldsen og Hans Jørgen Jensen. Evalueringsgruppen diskuterede indhold og form for de kommende dialogmøder, borgerpanelet, LUP'er og Lokalsamfundet.

BBS's anbefalinger til form og indhold for kommende dialogmøder var i den forbindelse:

- At der er ikke behov for at holde meget ens møder på distriktsniveau. Desuden er møder på distriktsniveau ikke altid det sted, man rejser helt LOKALE spørgsmål. Det er BBS' opfattelse, at de fleste foretrækker at rejse ting, der vedrører et enkelt lokalsamfund, direkte overfor de aktuelle virksomheder i BRK i stedet for at ulejlige alle ved et distriktsmøde om helt lokale emner. Til gengæld er de emner, der er relevante på distriktsniveau, som regel også relevante for hele øen.
- Så hvis det lokale element i dialogmøderne ikke fremover bliver stærkere, og vi oplever de samme temaer gentaget fra distrikt til distrikt som i 2011, vil BBS' anbefaling være flere tematiske møder afholdt rundt omkring på øen, så man når mere i dybden, end det kunne nås i 2011 på de enkelte møder. Dog skal der ved disse møder fortsat være plads til, at der kan komme lokale og andre aktuelle emner op.
- Dialogmødernes program kunne bygge på præsentation af problemstilling, gruppearbejder (der i princippet løser samme opgave), præsentation af gruppernes arbejde – og efterfølgende diskussion af de sammenfald og divergenser, de forskellige grupper repræsenterer.
- Spørgsmål og problemstillinger fra borgerne og fra BRKs side skal være formuleret og motiveret i god tid inden de aktuelle møder, så interessen for at deltage i møderne stimuleres.
- Antallet af distriktsmøder bør ikke være en "låst" størrelse. Antallet af møder skal snarere afspejle antallet af emner og temaer, som det er vigtigt for BRK og borgerne at få belyst og drøftet i en dialogform, hvor den tidlige inddragelse kan fremme den gensidige forståelse og være et forum for kreative idéer på et anvendeligt tidspunkt og dermed være med til at lægge en dæmper på de negative angreb.
- Det ø-dækkende møde må gerne ligge centralt på øen. Man bør tilrettelægge møderne således, at man bedst muligt sikrer, at grelle påstande kan være blive gendrevet og BBS må i den forbindelse tage et medansvar. En model kunne være at starte med det ø-dækkende dialogmøde som det idé-genererende møde og så holde

Tværgående evaluering af borgerinddragsindsatsen.

BBS' anbefalinger:

- Ikke behov for meget ens møder på distriktsniveau
- Styrkelse af lokale elementer i dialogmøderne, eller brug af tematiske møder, med plads til lokale emner
- Præsentation af problemstilling og gruppearbejde om denne.
- Spørgsmål fra borgere og BRK skal motiveres i god tid.
- Antal møder afhænger af emner og behov.
- Ø-dækkende møde centralt placeret. Ide-generende møde? Grelle påstande må gendrives.

efterfølgende dialogmøder på distriktsniveau om de temaer, der udkrystalliserede sig på det ødækkende møde. Dette vil kræve, at der er god afstand mellem det ødækkende og de følgende mere tematiske møder.

- Vi oplevede megen god snak efter det ødækkende møde i Aakirkeby, og det er tydeligt, at der er behov for mingling. Der skal derfor arbejdes med programmerne, så indlæg, gruppearbejde og pauser så vidt muligt afløser hinanden i aftenens løb.
- Endelig var spørgsmålet om fremtiden for puljemidlerne fra FK&F og T&M til drøftelse. Igen henvises der til særskilt behandling af dette emne under dagsordenens pkt. 5.

Sidst i januar blev BBS bekendt med Fritids-, Kultur- og Forebyggelsesudvalgets valg af forretningsorden og kommissorium for det nye Lokalråd og den Lokalpulje, rådet skal administrere. For BBS var det skuffende, at udvalget havde valgt selv at ville udpege de borgere, man ønsker, der skal sidde i det nye Lokalråd.

Under dialogmøderne havde BBS ved formanden ved flere lejligheder drøftet med udvalgsformand Bjarne Kristiansen, om ikke det var en idé at lade BBS udpegede f.eks. to af de fire medlemmer på sin generalforsamling, så lokalsamfundene i respekt for den måde de har organiseret sig på, kunne få lejlighed til selv at vælge nogle af medlemmerne til Lokalrådet. Men udvalget har altså valgt den efter vores mening udemokratiske form, hvor man efter annoncering af kandidater selv udvælger de fire menige borgere, man finder egnede.

Det skal dog også siges, at de BBS intet har at udsætte på de af udvalget valgte fire borgere, som vi har søgt at etablere den bedst mulige kontakt til og som også har fået en indbydelse til at deltage i årets generalforsamling.

På Lokalrådets første møde den 21.3. var ”Drøftelse af eksisterende puljer til lokalområderne” på dagsorden. Nok engang var det skuffende at opleve, at spørgsmålet om den fremtidige fordeling af de puljemidler BBS i samarbejde med den daværende Fritids- og Kulturvirksomhed og Teknik og Miljø tilbage i 2004 havde indgået aftaler om, nu af udvalget var overladt til et Lokalråd, man selv havde valgt alle medlemmerne til! Og uden at BBS som den hidtidige aftalepartner har været inddraget. Det gav anledning til en reaktion fra formandens side i form af et tillæg til årsberetningen på generalforsamlingen i Nyker Borgerforening samme aften den 21.3. Tillægget blev samme dag tilsendt alle BBS’ medlemsforeninger og pressen og de mange reaktioner afspejlede en bred opbakning og bekymring. Der henvises nok en gang til dagsordenens pkt 5.

Satus på den korte bane er, at F&K puljen (inklusive juletræspengene men også penge til en række andre hidtidige gøremål) overlever i 2012. Strandrensningsspengene ser dog ud til at forblive et anliggende for T&M.

Endelig skal det nævnes, at puljemidlerne derudover er øget med ½ mio. kr., der er tænkt som en innovationspulje, hvor foreninger, borgergrupper og enkeltpersoner én gang i kvartalet kan få ansøgninger behandlet af Lokalrådet.

Men Fritids-, Kultur- og Forebyggelsesudvalgets håndtering har været præget af ulyst til dialog med og tidlig inddragelse af BBS, som har været kærneværdierne i den politik for borgerinddragelse, som kommunen lancerede i 2011. Glæden ved den ekstra pulje på ½ mio. kr. har således stået i skyggen af udvalgets udspil om at samle alle hidtidige puljer i én, hvorfra der siden kunne søges til konkrete formål i et

- Behov for mingling – flere pauser i program.
- Fremtiden for puljemidler – se nedenfor.

Lokalråd og lokalpulje. FKF udpeger selv alle borger-medlemmer.

4 velvalgte borgere i lokalrådet. Kritikken går alene på udvælgelsesmåde

Eksisterende puljer til lokalområder i spil – uden at aftalepartner var inviteret med.

Kritik fra BBS side, og bred opbakning hertil.

F&K puljen fortsat i 2012.

Nye puljemidler til innovation: ½ mio. kr.

Glæde over nye midler overskygget af trussel om at samle alle hidtidige puljer. Centralisering og mangle på tillid samt dialog og tidlig inddragelse.

Lokalråd, man selv udpeger alle medlemmer til. Og det er faldet BBS for brystet, at man som den hidtidige aftalepartner og som det demokratisk valgte fællesorgan for alle lokalsamfund på Bornholm har været holdt uden for indflydelse i den hidtidige proces.

I forbindelse med en konference i dagene 28.-29. marts om den ”Værdiskabende klimaindsats på Bornholm” var BBS ved formanden indbudt som paneldeltager, der sammen med fem andre skulle præsentere synspunkter om øens udvikling som bæredygtig ø i lyset af de klimaændringer, vi står overfor.

Panelbebat:
Værdiskabende
klimaindsats